

خوب، جهان را ببین

برگرفته از ترجمه نهج البلاغه

نثر: ساده وران

واژه های مهم

عظمت: بزرگی

انباشته شده: جمع شده

برافراشته: بلند کرده

خزان: پاییز

زر: طلا

ناب: خالص

جلوه: ظاهر، پیدایی

کاکل: تاج

شکاف: سوراخ

خالق: آفریننده

بی همتا: بی مانند

اسرار: رازها

پرتو: روشنایی

حدقه: کاسه چشم، مردمک چشم

دفع: دور کردن

جثه: اندام، بدن

فراز: بلندی، بالا

درهم آمیخته: ترکیب شده

صور تگرماهر

شاعر: قانای شیرازی

قالب شعر: قصیده

اثر: پریشان

بیت اول:

راستی را کس نمی داند که در فصل بهار از کجا گردد پدیدار، این همه نقش و نگار؟

نثر روان: به راستی کسی نمی داند که در فصل بهار، اینهمه زیبایی از کجا به وجود آمده است؟

بیت دوم:

چون برآید این همه گل های نغمه کامکار؟

عقل ها حیران شود کز خاک تاریک نژند

نغمه: خوب و نیکو

چون: چگونه

نژند: سرد و بی روح

حیران: متعجب

کامکار: کامروا، خوشبخت

نثر روان: عقل انسان متعجب می‌شود که چگونه از این خاک تاریک و سرد، اینهمه گل‌های زیبا و خوش رنگ به وجود آمده است؟

✿ عقل‌ها حیران شود: ← تشخیص

بیت سوم:

چون نپرسی کاین تمائیل از کجا آمد پدید؟ چون نجویی کاین تصاویر از کجا شد آشکار؟

✿ تمائیل: تصویرها

✿ چون: چرا

نثر روان: چرا نمی‌پرسی که اینهمه تصاویر زیبا از کجا به وجود آمده‌اند؟ چرا جستجو نمی‌کنی که اینهمه تصاویر از کجا آمده‌اند؟

بیت چهارم:

برق از شوق که می‌خندد بدین سان قاه قاه؟ ابر از هجر که می‌گرید بدین سان زار زار؟

✿ هجر: دوری

✿ قاه قاه: صدای بلند خنده

✿ زار زار: با ناله گریستن

نثر روان: رعد و برق از اشتیاق چه کسی با صدای بلند می‌خندد؟ ابر از دوری چه کسی اینگونه زار زار گریه می‌کند؟

✿ می‌خندد و می‌گرید: ← متضاد

✿ خندیدن و گریه کردن ابر: ← تشخیص

بیت پنجم:

کیست آن صورت‌نگر ماهر که بی تقلید غیر این همه صورت برد بر صفحه هستی به کار؟

✿ صورت‌نگر: نقاش (منظور از صورت‌نگر: خداوند) ✿ صورت: نقش ✿ صفحه هستی: دنیا، جهان

نثر روان: آن نقاش ماهر و توانا چه کسی است که بدون تقلید از دیگران، اینهمه نقش و نگار در جهان به کار برده است؟

✿ صفحه هستی: ← تشبیه «هستی به صفحه تشبیه شده است»

www.mylibrary.ir

✿ مفهوم بیت: خداوند، بزرگ‌ترین نقاش طبیعت است. »

دانش ادبی: تشبیه و ارکان تشبیه

تشبیه: وقتی کسی یا چیزی را به چیز دیگر، مانند می‌کنیم، از تشبیه استفاده کرده‌ایم.

مانند:

* مادرم مانند گل زیبا است. * دلش مانند دریا، بخشنده است.

ارکان تشبیه: هر تشبیه چهار رکن دارد:

۱. **مُشَبَّه:** کلمه‌ای است که آن را به چیز دیگر، شبیه و مانند کرده‌اند. مشبه معمولاً در ابتدای جمله می‌آید.
۲. **مُشَبَّه بَه:** چیزی که مشبه، به آن شبیه و مانند شده است.
۳. **وَجْه شَبَه:** کلمه‌ای است که شباهت بین مشبه و مشبه به را بیان می‌کند.
۴. **أَدَات:** به کلمات { مثل، مانند، همچون، چون، همانند، بسان، چو، چونان و... } که نشانگر تشبیه هستند، ادات می‌گویند.

مثال:

* تنش چون بید، لرزان است. {تنش: مشبه - چون: ادات - بید: مشبه به - لرزان: وجه شبه}

* علی (ع) مانند شیر، شجاع است. {علی: مشبه - مانند: ادات - شیر: مشبه به - شجاع: وجه شبه}

* موهایش همچون برف، سپید شده است. {موهایش: مشبه - همچون: ادات - برف: مشبه به - سپید: وجه شبه}

* ایام گل، چو عمر، به رفتن شتاب کرد. {ایام گل: مشبه - چو: ادات - عمر: مشبه به - به رفتن شتاب کرد: وجه شبه}

نکته: گاهی اوقات، رکن سوم و چهارم در تشبیه، حذف می‌شود.

مثال:

درخت دوستی {درخت: مشبه ---- دوستی: مشبه به ---- دوستی به درخت، شبیه شده است.}

باران رحمت {باران: مشبه ---- رحمت: مشبه به ---- رحمت به باران، شبیه شده است.}